

5

ዘይሕጋዊ ምስግጋር ሰባትን ምዝመዛን

ኣብ ምጽራይ ቃለ መሕትት ብዛዕባ ምዝመዛ ምዝራብ

እቲ ናይ ምጽራይ ቃለ መሕትት ወይ "ንእሽቶ ቃለ መሕትት" መብዛሕትኡ ግዜ ኣብ ዓዲ እንግሊዝ ምስ በጻሕኹም ኣዘዩ ቀልጢፉ እዩ ዝካየድ። ሓደ ሓደ ግዜ ድማ ኣብታ ዝመጸእኹምላ መዓልቲ ኸኸውን ይክእል እዩ። መብዛሕትኡም ሰባት ቅድሚ እቲ ቃለ መሕትት ምስ ጠበቓ ናይ ምዝርራብ ዕድል የብሎምን። ድሉዎት ኩነት። ነቲ ቃለ መሕትት ንክትገብሩ ኣዘዩ ሕማቕ ኮይኑ እንተተሰሚዕኩም ኣብ መጀመርታ ከምዚ በሉ።

ኣብቲ ሓጺር ቃለ መሕትት፡- "ተመዘገብካ" ኔርካ ዲኻ ዝብል ሕቶ ክትሕተት ኢኻ። **ኣብቲ ናይ ምጽራይ ቃለ መሕትት እዋን፡ ኣብዚ ዘጋጠመካ ዘኾነ ይኹን ምዝመዛ ነቲ ሓታቲ ክትነግሮ ኣዘዩ ኣገዳሲ እዩ።**

መግዛእቲ ንምዝመዛ" እንታይ ማለት እዩ?

ምዝመዛ ማለት ሓደ ሰብ ንውልቀዊ ረብሕኡ ክብል ንዓኻ ክጥቀመልካ ከሎ ማለት እዩ።

ገለ ኣብነታት ምዝመዛ እዞም ዝስዕቡ እዮም፡-

- ምስ ዘይደኸሞ ሰብ ጸታዊ ርክብ ክትፍጽም ተገዲድኹም ኣለኹም
- ንሓደ ሰብ ብዘይ ገንዘብ ወይ ብዘይ ፍትሓዊ ደሞዝ ንኣብነት ኣብ ሕርሻ፣ ኣብ ፋብሪካ ወይ ከም ኣገልጋሊ ስራሕ ክትፍጽመሉ ተገዲድኹም ኣለኹም
- ከም ሓሽሽ ምሓዝ ዝኣመሰለ ዘይሕጋዊ ነገር ክትገብሩ ተገዲድኹም ኣለኹም
- ምስ ሓደ ብናጽነት ዘይለካዮ ኸትገብሩ ወይ ድማ እንተደሊኹም ክትከዱ ዘይፈቕደልኹም ሰብ ተጓዲዝኹም ኣለኹም
- ብሓደ ሰብ ተፈራሪሕኹም ኣለኹም፣ ንሱ ድማ ከምቲ ዝበሎ እንተዘይገይርኹም ሪፖርት ክገብሩኹም እየ ምስ ዝብል ዝነበረ
- ፓስፖርትኹም ብሓደ ካብኣም ከይትወጹ ክዓግተኹም ዝፍትን ዝነበረ ሰብ ተወሲድኹም ኣሎ።

ነቲ ቃለ መሕትት ዝገብረልኩም ሰብ ብዛዕባ ምዝመዛኻ ምሕባር

እቲ ቃለ መሕትት ዝገብር ሰብ ምዝመዛ ተቓሊዕኹም ዲኹም ኢሉ ክሓተኹም እንከሎ፣ ቅድሚ ጉዕዞ ምጽማርኹም ወይ ኣብ እዋን ጉዕዞ ምዝመዛ ዝበጸሐኹም ዘኾነ እዋን ክትነግሮዎ ይግባእ። እዚ ሓንቲ ግዜ ጥራይ እየ ምዝመዛ ምሓተኹም፣ ስለዚ **ብዝተኻእለ መጠን ብዘሕሩ ሓበሬታ ክትህቡ ኣገዳሲ እዩ።**

ጽቡቕ መልሲ ነዞም ዝስዕቡ ሕቶታት ክምልስ እዩ፡-

- እንታይ እዩ ኣጋጢሙኹም? እንታይ 'ከ ይሰምዐኹም?
- ካልእ መን እዩ ተሳቲፉ?
- እቲ ጉዳይ ኣብ ዘጋጥመሉ እዋን ኣበይ ኔርኹም?
- ንክንደይ ዝኣክል ግዜ እዩ ኣጋጢሙ?

ስለምንታይ እዩ ነቲ ቃለ መሕትት ዝገብረልኩም ሰብ ከም ዝተመዘመዘኩም ምሕባር ኣገዳሲ ዝኸውን?

ነቲ ቃለ መሕትት ዝገብረልኩም ሰብ ብዝተኻእለ መጠን ከም ዝተመዘመዘኹም ምሕባር ኣገዳሲ እዩ። እዚ ዘኾነሉ ምክንያት ድማ፣ እዚ ሓበሬታ ኣብ ዓዲ እንግሊዝ ዑቕጥ ክትሓትት ምክኣል ንምንታይ ኣገዳሲ ምዃኑ ኣብ ምግላጽ ክሕግዘካ ይኸእል እዩ።

እቲ ናይ ምጽራይ ቃለ መሕትት ዝገብር ሰብ፣ እቲ ዘጋጠመኹም ምዝመዛ ሓደ ዓይነት "ዘይሕጋዊ ምስግጋር" ምዃኑ እንተኣሚኑ፣ ሽቡ ናብ **ሃገራዊ ኣገባብ ሪፈራል** ኸመሓለፈኹም እዩ። ብዛዕባ ሃገራዊ ኣገባብ ሪፈራል ዝዳዳዩ ኣብ ካልእ ሸነኽ ናይዚ ወረቐት ከተንብቡ ትኸእሉ ኢኹም።

ነቲ ቃለ መሕትት ዝገብር ሰብ ከም ዝተመዘመዘኩም እንተነገረዮ ክእለር ይኸእል ድዩ።

ዋላ ነቲ ቃለ መሕትት ዝገብር ሰብ ከም ዝተመዘመዘኹም እንተነገርኪም ሕጂ ውን ክትእለር ትኸእሉ ኢኹም።

ተኣሲርኹም እንተኾንኹም ኣብቲ መዳሪ ማእከል ዘለዉ ሰባት ከም ዝተመዘመዘካ ክትነግሮም ኣዘዩ ኣገዳሲ እዩ። ብተወሳኺ ብዝተኻእለ መጠን ቀልጢፍኹም ምስ ጠበቓ ክትሓረቡ ክትፍትኑ ኣለኹም። እዚ ዘኾነሉ ምክንያት ድማ ናይ ምዝመዛ ተመኩሮኹም ብፍላይ ተቓላይ ክገብሩኹም ስለ ዝኸእል እዩ።

5

ዘይሕጋዊ ምስግጋር ሰባትን ምዝመዛን

ሃገራዊ አገባብ ሪፈራል

ብመስርሕ ሃገራዊ ሪፈራል አገባብ (National Referral Mechanism, NRM) ሓለዋ ምሕታት ዑቕባ ብምሕታት ኣብ ዓዲ እንግሊዝ ናይ ኢሚግሬሽን ደረጃ ንምርካብ ፍሉይ መንገዲ እዩ።

ብዙሓት ዘመናዊ ባርነት ወይ ዘይሕጋዊ ምስግጋር ደቂ ሰባት ዘጋጠሞም ሰባት፣ ናይ NRM መመልከቲን ናይ ዑቕባ ሕቶን ኣብ ሓደ እዋን ዝፍጸም ክህልዎም ይኽእል እዩ - ግን ድማ ሓደ ዓይነት ኣይኮኑን።

ሃገራዊ አገባብ ሪፈራል እንታይ እዩ?

ሃገራዊ አገባብ ሪፈራል (ወይ ብሓጺሩ NRM) ኣብ ዓዲ እንግሊዝ ግዳያት ዘይሕጋዊ ምስግጋር ሰባት ክኾኑ ይክእሉ እዮም ዝብሎም ሰባት ዝሕግዝ መሳርሒ እዩ።

ኣብዚ እዋን **ተዘዋዋርኩም** ትኾኑ:-

- ሓደ ሰብ ሓጊዝኩም ወይ ድማ ካብ ሓደ ቦታ ናብ ካልእ ቦታ ክትግዕዙ ኣገዲድኩም ኣሎ።
- ኣብዚ ግዜ እዚ እቲ ሰብ ተቐጻጺሩኩም፣ ንኣብነት ድማ እቲ ዝበሎ እንተዘይገይርኩምሉ ክጎድኡኩም ምዃኑ ብምንጋር
- እቲ ንዓኹም ዝቆጸጸረኩም ወይ ድማ ክቆጸጸረኩም ዝሓሰብ ዘሎ ሰብ ክምዝምዝኩም እዩ ዝደሊ።

ከመይ ጌረ ናብ NRM ይውከስ?

ንኣብሰኻ ናብ NRM ክትውከስ ኣይትኽእልን ኢኻ። እዚ ብሓደ 'ቀዳማይ መልሲ ዝህብ' ዝበሃል ሰብ ክገብር ኣለዎ። እዚ ፖሊስ፣ ከባብያዊ መንግስቲ፣ ወይ ድማ ሰራዊት ድሕነት ዝበሃል ትካል ግብረ ሰናይ ክኾውን ይኽእል።

ነቲ ናይ ምጽራይ ቃለ መሕትት ዝገብር ሰብ ከም ዝተመዘመዘኩም እንተነገርኩዎ፣ ሽዑ ንሓደ ቀዳማይ መልሲ ዝሃበ ክነግርዎ ኣለዎም። ነቲ ቀዳማይ መልሲ ዝሃበ ድማ ናብ NRM ሪፈራል ክገብር ክሓቶ ይግባእ። **እቲ ናይ ምጽራይ ቃለ መሕትት ዝገብር ሰብ ናብ NRM እንተዘይመሓለፍኩም፣ ሽዑ ነቲ ሰራሕተኛ ጉዳይኩም ብዝተኻእለ መጠን ቀልጢፍኩም ክትነግርዎ ኣለኩም።** ከምኡ'ውን ምስ ቀዳማይ ምላሽ ዝህብ ሰብ ክራኽቡ ክትሓትዎም ኣለኩም።

ናተይ ናይ NRMን ናይ ዑቕባ ጉዳይይን ሓደ ድዩ?

ናይ ዑቕባ ሕቶኻን ናይ NRM ጉዳይኻን ዝተፈላለዩ እዮ። እዚ ማለት ናይ NRM ጉዳይኻ ዕዉት እንተኾይኑ ካብኡ ብቁልጢፍ ኣብኡ እንከለካ ዑቕባ ኣይትረክብን ማለት እዩ። ይኹን እምበር፣ ኣወንታዊ ጉዳይ NRM፣ ንሕቶ ዑቕባኻ ንምድጋፍ ከም መርትዖ ክጥቀሙሉ ይኽእል እዩ። ብፍላይ ናይ ምዝመዛ ተመኩሮኻ ሓደ ካብቲ ካብ ገዛኻ ወጺእካ ናብ ዓባይ ብሪጣንያ ዝኾነድካሉ ምኽንያት እንተኾይኑ ድማ።

መስርሕ NRM እንታይ ይመስል?

